

Folketingets formand
Speaker of the Danish Parliament

Til udvalgsformændene

26. oktober 2006
Ref. 06-000221-18

Kære udvalgsformand

Det nye folketingsår er allerede godt i gang. Jeg vil gerne have mulighed for at drøfte arbejdet i udvalgene med udvalgenes formænd og orientere om diverse aktuelle sager, herunder ikke mindst de foreløbige resultater af konferencen om samarbejdet mellem Folketing og regering.

Jeg lægger stor vægt på at følge arbejdet i udvalgene. For at give bedre mulighed for drøftelser os imellem har jeg denne gang valgt at gennemføre mødet i 3 mindre fora med samme dagsorden. Jeg vedlægger dagsorden til mødet og oversigt over mødedeltagere, tidspunkt og mødeværelser.

Jeg håber, at du vil orientere dit udvalg om dagsordenen inden vores møde.

Besked om deltagelse bedes givet til Winnie Rutkjær, tlf. 3004 eller lewiru@ft.dk

Med venlig hilsen

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Chr. Mejdahl'.

Chr. Mejdahl

26. oktober 2006
Ref. 06-000221-10

Dagsorden

for møde mellem Folketingets formand og udvalgsformændene
(dato, tidspunkt og værelse fremgår af vedlagte oversigt)

1. Meddelelser fra formanden
2. Orientering om arbejdet i udvalgene ved udvalgsformændene
3. Drøftelser af de foreløbige resultater af konferencen om samarbejde mellem Folketing og regering og den videre proces
Bilag følger
4. Offentliggørelse af § 20- spørgsmål og udvalgsbilag på Folketingets hjemmeside - samtidig offentliggørelse af papir og net-version
Bilag følger
5. Håndtering af fortrolige bilag i udvalgene
6. Udvalgenes behandling af private forslag
7. Fællesnordiske fagudvalgskonferencer
Oplæg ved Ole Stavad
8. Evt.

Oversigt over møder mellem Folketingets formand og udvalgsformændene

Udvalg	Udvalgsformand	Udvalgssekretær
<p>Møde med 3. udvalgssekretariat onsdag den 29. november 2006 kl. 11.00-12.30 <u>lokale 1-133</u></p>	Arbejdsmarkedsudvalget	Mette Hansen
	Boligudvalget	Jette Nedergaard
	Indfødsretsudvalget	Jacob Ravn
	Kirkeudvalget	Anne Wallberg
	Kommunaludvalget	Maiken Bork Clausen
	Det Politisk-Økonomiske Udvalg	Søren Koushede
	Skatteudvalget	Søren Koushede
	Socialudvalget	Jakob Heltoft
	Sundhedsudvalget	Liza Christensen
	Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik	Britt Scherfg
	Udvalget vedr. Grønlandske Forhold	Jakob Heltoft
	Udvalget vedr. Færøske Forhold	Jakob Heltoft
	§71-Tilsynet	Britt Thøgersen
	Det Energitpolitiske Udvalg	Jan Rasmussen
<p>Møde med 2. udvalgssekretariat onsdag den 29. nov. 2006 kl. 15.00-16.30 <u>lokale 1-117</u></p>	Erhvervsudvalget	Finn Skriver Frandsen
	Kulturudvalget	Finn SkriverFrandsen
	Retsudvalget	Jørgen Nielsen
	Trafikudvalget	Jesper Thinghuus
	Uddannelsesudvalget	Jesper Schaumburg-Müller
	Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Eva Esmarch
	Europaudvalget	Lone Boel Møller
	Miljø og planlægningsudvalget	Klaus Andersen
	Udvalget for Videnskab og Teknologi	Jesper Schaumburg-Müller
	Finansudvalget	Peter Bohlbro
	Forsvarsudvalget	Mette Vestergaard
	Udenrigsudvalget	Dorte Niemann
	Det Udenrigspolitiske Nævn	Jakob Stahl Otte
	<p>Møde med 1. udvalgssekretariat onsdag den 1. dec.2006 kl. 13.00-14.30 <u>lokale 1-117</u></p>	Arbejdsmarkedsudvalget
Boligudvalget		Jette Nedergaard
Indfødsretsudvalget		Jacob Ravn
Kirkeudvalget		Anne Wallberg
Kommunaludvalget		Maiken Bork Clausen
Det Politisk-Økonomiske Udvalg		Søren Koushede
Skatteudvalget		Søren Koushede
Socialudvalget		Jakob Heltoft
Sundhedsudvalget		Liza Christensen
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik		Britt Scherfg
Udvalget vedr. Grønlandske Forhold		Jakob Heltoft
Udvalget vedr. Færøske Forhold		Jakob Heltoft
§71-Tilsynet		Britt Thøgersen
Det Energitpolitiske Udvalg		Jan Rasmussen
<p>Møde med 1. udvalgssekretariat onsdag den 1. dec.2006 kl. 13.00-14.30 <u>lokale 1-117</u></p>	Erhvervsudvalget	Finn Skriver Frandsen
	Kulturudvalget	Finn SkriverFrandsen
	Retsudvalget	Jørgen Nielsen
	Trafikudvalget	Jesper Thinghuus
	Uddannelsesudvalget	Jesper Schaumburg-Müller
	Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Eva Esmarch
	Europaudvalget	Lone Boel Møller
	Miljø og planlægningsudvalget	Klaus Andersen
	Udvalget for Videnskab og Teknologi	Jesper Schaumburg-Müller
	Finansudvalget	Peter Bohlbro
	Forsvarsudvalget	Mette Vestergaard
	Udenrigsudvalget	Dorte Niemann
	Det Udenrigspolitiske Nævn	Jakob Stahl Otte

Til udvalgsformændene

---

9. november 2006
Ref. 06-000221-18

Møde mellem Folketingets formand og udvalgsformændene

Kære udvalgsformand

Hermed følger materiale til dagsordenspunkterne 3, 4 og 7 til brug for mødet den 29. november 2006 kl. 15.00-16.30 i lokale 1-117.

Vel mødt.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Chr. Mejdahl', written in a cursive style.

Chr. Mejdahl

15. november 2006

Ref. 06-000221-10

Dagsorden

for møde mellem Folketingets formand og udvalgsformændene

1. Meddelelser fra formanden
2. Orientering om arbejdet i udvalgene ved udvalgsformændene
3. Drøftelser af de foreløbige resultater af konferencen om samarbejde mellem Folketing og regering og den videre proces
4. Offentliggørelse af § 20- spørgsmål og udvalgsbilag på Folketingets hjemmeside - samtidig offentliggørelse af papir og net-version
5. Håndtering af fortrolige bilag i udvalgene
6. Udvalgenes behandling af private forslag
7. Fællesnordiske fagudvalgskonferencer
8. Evt.

*Til møde mellem Folketingets formand og udvalgsformændene
Ad dagsordenens punkt 3*

10. november 2006
Ref. 05-000769-88

**Opfølgning på konferencen om samspillet mellem
Folketing og regering
(vedrørende lovforberedelsen og lovbehandlingen)**

Sammenfatning:

På konferencen den 9. oktober 2006 drøftede deltagerne 2 hovedemner:

- Lovforberedelsen og lovbehandlingen samt
- Folketingets kontrol med regeringen.

I notatet refereres kort for de synspunkter og de forslag, der kom frem i de 2 arbejdsgrupper og i plenum om lovforberedelsen og lovbehandlingen, og der knyttes kommentarer til de mest centrale forslag.

De områder, der syntes at være enighed om at drøfte og eventuelt ændre, er

- *lovforberedelsen*, specielt orientering af udvalgene om lovudkast og høringsprocessen,
- *udvalgsbehandlingen af lovforslag*: tidsplaner, generel åbenhed, men også anvendelse af lukkede eksperthøringer, gennemførelse af samråd, fortrolige oplysninger m.m.
- materiel lovgivning på finansloven
- Folketingets arbejde med internationale konventioner

Efter drøftelsen med udvalgsformændene vil forslagene på disse områder i vidt omfang kunne indgå i en beretning fra Udvalget for Forretningsordenen med beskrivelse af praksis og henstillinger/forslag til overvejelse.

Herudover omtales Folketingets arbejde med EU-sager.

Sideløbende arbejder Præsidiets med følgende emner:

- tirsdagsspørgetimen og onsdagsspørgetiden
- kvaliteten af spørgsmål og svar som led i Folketingets kontrol
- debatformen i salen
- tilrettelæggelsen af folketingsarbejdet
- fordeling af formandskaber i de stående udvalg.

1. Lovforberedelsen, herunder orientering af udvalgene om lovudkast og høringsprocessen

1.1. Konsekvensvurderinger af ny lovgivning

Synspunkter fra konferencen:

Det er en god ide at styrke konsekvensvurderingerne af ny lovgivning. Metoden med fokusgrupper/testpaneler inden for økonomi- og erhvervsministerens område bør udbredes til andre områder.

Kommentar:

Forslaget kan bringes videre til Statsministeriet. Der findes i dag visse regler om konsekvensvurderinger, jf. Finansministeriets vejledning om konsekvensanalyser, maj 2005, og Statsministeriets cirkulære nr. 159 af 16. september 1998.

1.2. Lovudkast til folketingsudvalg

Synspunkter fra konferencen:

Det bør indskræpes over for ministerierne, at lovforslag skal oversendes til Folketinget samtidig med, at de bliver sendt i høring.

Kommentar:

Der er ikke mange ministerier - om overhovedet nogen - der ikke sender udkast til lovforslag til Folketinget, når disse sendes i høring. Udkastet omdeles på alm. del i udvalgene. Reglen om, at lovudkast skal oversendes til Folketinget samtidig med, at de bliver sendt i høring, fremgår allerede af Statsministeriets cirkulæreskrivelse af 12. november 1998.

1.3. Høringssvar og høringsnotat oversendes samtidig med fremsættelsen

Synspunkter fra konferencen:

Det bør pointeres over for ministerierne, at det er hovedreglen, at høringssvar og høringsnotat skal oversendes til Folketinget samtidig med fremsættelsen, og at materialet allersenenest oversendes torsdagen i ugen før 1. behandling, således at det er i medlemmernes boks senest fredag kl. 12.00.

Kommentar:

Folketinget har tidligere indskræpet reglen over for ministerierne, og i dag er der meget få, der ikke overholder fristen om torsdagen i ugen inden 1. behandling. Denne frist er imidlertid blevet mere hovedregel

end undtagelse, så det kunne overvejes at endnu en gang at indskærpe over for ministerierne, at hovedreglen er fremsættelsestidspunktet. Fristerne for oversendelse af hørings svar og høringsnotat fremgår allerede af Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet.

1.4. Høringsprocessen

Synspunkter fra konferencen:

Skal alle have lov til at ytre sig som høringsberettiget ved udarbejdelsen af lovforslag, f.eks. gennem anvendelse af elektronisk høringsproces via internettet? Skal der udarbejdes formelle regler for indholdet af de høringsnotater, som ministerierne udarbejder til Folketingets stående udvalg?

Der var tilslutning til at udarbejde en "best practice" for høringsproceduren ved lovforslag, hvor procedurerne i de enkelte udvalg undersøges nærmere. Et andet forslag kunne være en kortere og mere målrettet høringsliste kombineret med, at forslagene lægges ud på en hjemmeside, og derved bliver tilgængelige for alle med mulighed for alle til at afgive hørings svar.

Kommentar:

Alle lovforslag ligger i dag på de respektive ministeriers hjemmesider, ligesom udkastene bliver lagt ind på regeringens Høringsportal på www.danmark.dk. Tilsvarende gælder for høringslisten og indkomne hørings svar.

1.5. Mere offentlighed i den politiske proces forud for fremsættelsen af lovforslag

Synspunkter fra konferencen:

I forbindelse med politiske forhandlinger om emner, der senere vil blive udmøntet i lovforslag, udarbejdes der baggrundsmateriale, notater og beregninger m.v., som ofte vil indgå som væsentlige elementer i beslutningsgrundlaget for forhandlingerne og som dermed indirekte også er væsentlige for den senere udmøntning i et konkret lovforslag. Dette materiale vil som udgangspunkt frem til lovforslagets fremsættelse ikke være tilgængeligt for offentligheden eller for partier, der ikke (længere) indgår i forhandlingerne. Bør dette udgangspunkt ændres, så der principielt er offentlig adgang til sådanne notater, dog med en mulighed for efter en konkret vurdering at begrænse offentlighedens indsigt? Man kunne overveje mulighederne for at skabe mere offentlighed i den lovforberedende proces omkring store betydningsfulde reformkomplekser. Den øgede offentlighed skal vedrøre afklaringsfasen inden den egentlige forhandlingsfase påbegyndes. Konkret tænkes der på offentlighed

omkring spørgsmål/svar, faktuelle notater, økonomiske beregninger m.v. Spørgeren skal dog altid have mulighed for at undtage et spørgsmål fra offentlighed.

Kommentar:

Det vil formentlig være vanskeligt at opnå en konkret og fast aftale om offentliggørelse af materiale vedrørende lovforberedende arbejde. Efter offentlighedsloven er sager om ny lovgivning undtaget fra aktindsigt, indtil lovforslaget er fremsat.

1.6. Lovforberedende kommissioner

Synspunkter fra konferencen:

Det blev foreslået at udarbejde nogle retningslinjer for regeringens nedsættelse af kommissioner (Velfærdskommissionen blev nævnt som eksempel på en veltilrettelagt kommission med åbenhed om processen i form af delrapporter m.v.).

2. Udvalgsbehandlingen af lovforslag: tidsplaner, generel åbenhed, men også anvendelse af lukkede eksperthøringer m.m.

2.1. Åbenhed i udvalgsarbejdet

Synspunkter fra konferencen:

I dag foregår udvalgenes arbejde med lovgivning som udgangspunkt for lukkede døre. Som noget nyt har Folketingets Europaudvalg besluttet at ændre dette udgangspunkt, således at dette udvalgs møder holdes for åbne døre, medmindre regering og udvalg er enige om at lukke dørene. Skal dette udgangspunkt, der også kendes fra f.eks. Europa-Parlamentet, udstrækkes til også at gælde Folketingets øvrige stående udvalg? Ud fra et ønske om størst mulig åbenhed i udvalgsarbejdet blev der – med udgangspunkt i Europaudvalgets beslutning om åbne møder og erfaringerne fra de åbne samråd - lagt op til en drøftelse af, hvordan åbenheden kan styrkes yderligere.

Kommentar:

Udvalgene har efter forretningsordenens § 8 mulighed for at beslutte at holde åbne møder.

2.2. Flere lukkede eksperthøringer på lovforslag

Synspunkter fra konferencen:

Det er en god ide med flere lukkede eksperthøringer i udvalgene på lovforslag, hvor eksterne eksperter gennemgår principielle og/eller væsentlige problemstillinger over for udvalgsmedlemmerne og dermed sikrer et godt/bedre beslutningsgrundlag.

Kommentar:

Udvalgene har i dag mulighed for at holde både lukkede og åbne eksperthøringer, jf. forretningsordenens § 8, stk. 9, og de fleste udvalg udnytter også denne mulighed. Som udgangspunkt vælges de lukkede eksperthøringer ved mere teknisk og juridisk vanskelige forslag, mens de åbne høringer vælges ved de mere politiske forslag. Administrationen er i øjeblikket ved at undersøge udviklingen i antallet af høringer og omkostningerne ved disse.

2.3. Teknisk gennemgang i forbindelse med høring

Synspunkter fra konferencen:

Det blev foreslået, at man i forbindelse med, at et forslag sendes i høring, kunne overveje at lave en opremsning af, hvilke områder der er tunge og måske egner sig til en teknisk gennemgang. Det blev endvidere nævnt, at det kan være hensigtsmæssigt med en tidlig teknisk gen-

nemgang af lovforslag – evt. allerede på baggrund af lovudkastet – med henblik på at imødegå, at debatten om et lovforslag kommer til at foregå på forkert/misforstået grundlag.

Kommentar:

Udvalgene anmoder i vidt omfang om teknisk gennemgang af vanskelige og komplekse lovforslag. At gennemgå et lovudkast i udvalget vil dog være vanskeligt alene af den grund, at der kan være stor usikkerhed om, hvordan det endelige lovforslag udformes. Det kunne medføre, at udvalget skulle have endnu en teknisk gennemgang, når forslaget blev fremsat. Problemstillingen handler måske i et vist omfang om at få fastlagt tidspunktet for den tekniske gennemgang i god tid før 1. behandlingen, dvs. i umiddelbar forlængelse af fremsættelsen.

2.4. Overholdelse af tidsplanerne for behandlingen af lovforslag

Synspunkter fra konferencen:

Det er vigtigt, at der udvises disciplin af såvel udvalgsmedlemmer som ministre i forhold til de tidsplaner, som fastsættes for behandlingen af de enkelte lovforslag. Det gælder især i forhold til frister for spørgsmål og svar.

Kommentar:

Udvalgene overholder i vidt omfang tidsplanerne for lovforslagene. Det er som oftest ved de politisk vanskelige forslag, at planerne ikke overholdes, og det vil formentlig ikke kunne ændres.

2.5. Klausulering af oplysninger som fortrolige.

Synspunkter fra konferencen:

Det er nogle gange svært for politikerne at gennemskue, hvorfor nogle dokumenter fra ministerierne er stemplet »FORTROLIGT«. Det opfattes ofte som et ønske fra ministeren om at lægge en sag død. På den ene side orienterer ministeren medlemmerne, men på den anden side kan medlemmerne ikke bruge ministerens udmeldinger politisk. Udvalgene blev opfordret til at drøfte anvendelsen af fortroligt stemplede dokumenter, herunder spørgsmålet om hvor længe denne fortrolighedsstempling skal gælde.

2.6. Samråd i udvalg

Synspunkter fra konferencen:

Kan/bør der ske oversendelse af talepapir for samråd? Det blev diskuteret, hvordan samrådsinstrumentet anvendes bedst muligt. F.eks. opfordrede flere til, at der stilles skriftlige spørgsmål forud for samrådet for at undgå, at samrådet indledes med oplæsning af lange, faktuelle tale-

papirer. Samtidig blev udvalgsmedlemmer opfordret til at komme med kortere og mere præcise indlæg under samråd og til at fastholde fokus på emnet for samrådet.

Kommentar:

Udvalgssekretariatene forsøger i vidt omfang at rådgive om, hvilke spørgsmål der med fordel kan stilles til skriftlig besvarelse, og hvilke der er egnet til et samråd, herunder hvordan det enkelte medlem kan forberede et samråd ved at stille opklarende spørgsmål til skriftlig besvarelse inden samrådet afholdes.

2.7. Høring over ændringsforslag

Synspunkter fra konferencen:

Ministre bør foretage høring hos høringsparterne over ændringsforslag, som er væsentlige eller principielle, og som fremsættes under udvalgenes behandling af et lovforslag. Høringen kan eventuelt gennemføres med en kort høringsfrist.

Kommentar:

Det følger af Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet, at de enkelte ministerier skal overveje, om ændringsforslag skal sendes i høring. Udvalgene kan i givet fald spørge ministeren, om der har været foretaget høring over et ændringsforslag. Hvis det ikke er tilfældet, kan udvalget bede om en begrundelse herfor. Ministeren kunne indarbejde dette enten i bemærkningerne til ændringsforslaget eller ved et følgebrev til udvalget samtidig med, at ændringsforslaget stilles. Endvidere kan udvalget selv foranstalte en (mini)høring.

2.8. Evaluering af lovgivningen og lovovervågning

Synspunkter fra konferencen:

Evalueringen af lovgivning er vigtig og bør forbedres bl.a. gennem en målrettet brug af lovovervågning.

Kommentar:

Reglerne om lovovervågning blev som et forsøg etableret fra folketingsåret 1999-2000 i forlængelse af den lovkvalitetskonference, Folketinget afholdt i oktober 1998. Ordningen indebærer, at udvalgte forslag evalueres efter f.eks. en tre-årig periode. Når evalueringen er foretaget modtager relevante udvalg en redegørelse. For at få et overblik over omfanget og resultaterne af lovovervågning kunne det overvejes at bede regeringen om en årlig oversigt over de love, som er undergivet lovovervågning, og hvorom der kan forventes afgivet en redegørelse i det pågældende år. Man kunne også opfordre udvalgene til – når de mod-

tager en redegørelse om resultatet af lovovervågning – at sætte redegørelsen på dagsordenen til drøftelse på et udvalgmøde.

Reglerne for udarbejdelse af redegørelser findes i dag i "Retningslinjer for udarbejdelse af redegørelser til folketingsudvalg i forbindelse med lovovervågning" (Finansministeriet 2004).

2.9. Gennemførelse af større lovgivningskomplekser uden om Folketinget

Synspunkter fra konferencen:

Det er et parlamentarisk problem, at regeringen forhandler store lovgivningskomplekser på plads, herunder med berørte parter, uden at Folketinget får/har reel mulighed for en debat herom, før indholdet af lovgivningen er faldet på plads.

2.10. Delegering af lovgivningskompetence (bemyndigelsesbestemmelser)

Synspunkter fra konferencen:

Det er vigtigt, at nye bemyndigelsesbestemmelser er præcise, og at bemærkningerne hertil er fyldestgørende, herunder at der er redegjort nærmere for, hvorfor regelfastsættelsen overlades til administrationen, og hvad der nærmere ligger i bemyndigelsen.

Kommentar:

Justitsministeriets lov kvalitetsvejledning stiller krav om en præcis udformning af bemyndigelsesbestemmelserne og bemærkningerne til disse. Er der fortsat tvivl, kan udvalgsmedlemmerne stille spørgsmål om rækkevidden af bestemmelserne og evt. optrykke ministerens svar i betænkningen.

3. Materiel lovgivning på finansloven

Baggrund:

Da finansloven i princippet er en lov på linje med andre love, kan den - ud over at fastsætte bevillinger - tillige supplere og ændre gældende materiel lovgivning.

Af Finansudvalgets beretning af 27. oktober 2005 fremgår det, at et enigt Finansudvalg generelt finder, at antallet af tekstanmærkninger bør begrænses mest muligt, at regulering af bevillingsfremmede forhold ved tekstanmærkning ikke må finde sted, og at ændring af eksisterende lovgivning kun bør finde sted, såfremt ændringen er tidsbegrænset, eller at ændring af lovgivningen ikke kan afventes, samt at varige eller generelle lovændringer ikke bør gennemføres ved tekstanmærkning.

Synspunkter fra konferencen:

Der blev givet udtryk for tilslutning til, at materiel lovgivning på finansloven bør begrænses mest muligt, jf. retningslinjerne i Finansudvalgets beretning.

4. Folketinget og internationale konventioner

Synspunkter fra konferencen:

Det blev anført, at Folketinget bliver orienteret for sent og for sporadisk om regeringens arbejde med internationale konventioner, og at regeringen bør forbedre orienteringen af Folketinget om det arbejde med konventioner, der foregår i diverse internationale fora. Det blev foreslået, at processen fra EU-arbejdet, hvor ministerierne på et tidligt tidspunkt involverer Folketinget, også burde gælde for internationale konventioner. Der bør udarbejdes et regelsæt for en mere systematisk og sammenhængende behandling af konventioner i Folketinget – eventuelt ved Præsidiets/Udvalget for Forretningsordenens foranstaltning. Udenrigsministeren nævnte muligheden for, at regeringen vil give det relevante fagudvalg en orientering, når arbejdet med udarbejdelse af en international konvention går i gang. Udenrigsministeren tilbød at komme med forslag til proceduren for denne orientering.

Kommentar:

Sagen bør tages op med regeringen. I dag er der fastsat visse retningslinjer om indgåelse af internationale konventioner i Udenrigsministeriets cirkulæreskrivelse af 1. december 1999, som især omhandler indhentelse af samtykke, orientering af fagudvalg før vedtagelse/undertegnelse samt statusoversigter.

5. Behandlingen af EU-sager i Europaudvalget og fagudvalgene

Fagudvalgenes inddragelse i EU-sagerne har gennem de senere år været genstand for adskillige overvejelser, senest i Europaudvalgets (EUU) beretning om Folketingets behandling af EU-sager fra december 2004. I beretningen fremhævedes på ny behovet for en tidlig og øget inddragelse af fagudvalgene i EU-sagerne. De nedenfor nævnte emner vil kunne indgå i de løbende drøftelser mellem Præsidium, Europaudvalget og udvalgsformændene med henblik på en justering af Europaudvalgets beretning.

5.2.1. Tidlig indflydelse

Synspunkter fra konferencen:

Folketinget bør have bedre og tidligere indflydelse på EU-lovgivningen, uden at det samtidig begrænser regeringens muligheder for at få indflydelse på et tidligt tidspunkt i EU-lovgivningsprocessen. Der blev anbefalet en løbende finjustering af Folketingets behandling af EU-stoffet, herunder især fagudvalgenes mulighed for at komme tidligere ind i processen.

Kommentar:

I Europaudvalgets seneste beretning af 23. juni 2006 om tidlig forelæggelse og åbenhed, er det anført, at "regeringen forpligter sig til løbende og så tidligt som muligt mundtligt at orientere Europaudvalget om behandlingen af forslag af større rækkevidde", og om forelæggelse af forhandlingsoplæg anføres det, at "forslag af større rækkevidde forelægges Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg, inden den danske holdning fastlægges (f. eks. i forbindelse med førstelæsningsaftale mellem Rådet og Europa-Parlamentet)". Dette har allerede i praksis betydet væsentlige ændringer i udvalgets arbejde, idet der nu sker en tidligere inddragelse af Europaudvalget i væsentlige EU-sager samt en tidligere forelæggelse af forhandlingsoplæg.

5.2.2 Implementering af EU-lovgivning

Synspunkter fra konferencen:

I lovforslag, som implementerer EU-lovgivningen, skal det klart og tydeligt fremgå, hvilke dele af lovforslaget, som er nødvendig i forhold til EU-lovgivningen, og hvilke dele som går herudover.

Kommentar:

Det kunne foreslås, at der også udarbejdes paralleltekster til et direktivs bestemmelser, så Folketinget kan sammenligne direktivets bestemmelser med lovforslagets bestemmelser og derved samtidig få et overblik

over, hvilke bestemmelser der er en følge af EU-lovgivningen, og hvilke der er en følge af andet.

5.2.3. Forpligtende proces

Synspunkter fra konferencen:

Europaudvalget behandler alle EU-sagerne, og fagudvalgene er - bortset fra et par udvalg - næsten ikke involveret i sagerne. Medlemmerne af Europaudvalget har imidlertid ikke den faglige indsigt, som fagudvalgsmedlemmerne har. Samtidig er det nødvendigt, at fagudvalgene involveres, hvis EU-sagerne skal tidligere på dagsordenen i Folketinget. Det er vigtigt at finde en form, som forpligter udvalgene og folketingsmedlemmerne til at forholde sig til EU-stoffet. Flere muligheder blev drøftet. Partierne kunne overveje løbende indskiftning af fagordførerne i Europaudvalget, men for små partier med få medlemmer i Europaudvalget kan denne løsning være vanskelig. En anden mulighed var, at man lagde en del af mandatgivningen i fagudvalgene, således at arbejdet med EU-sager i fagudvalgene blev kædet mere direkte sammen med beslutningerne i EU. Samtidig blev det anført, at grundnotaterne fra ministerierne er for tekniske, og at der påhviler ministerierne en formidlingsmæssig opgave her. Det blev også nævnt, at partigrupperne kunne gøre mere internt for at forberede EU-sagerne og koordinere arbejdet hermed.

Kommentar:

I Konferencen for Parlamentsformænd i EU overvejes det for tiden, hvordan de nationale parlamenter kan inddrages mere i den lovforberedende proces i EU. Der arbejdes bl.a. med forslag om debatter i parlamenterne om Kommissionens strategiske politiske arbejdsprogram. Ligeledes har Kommissionen vedtaget procedurer til behandling af de nationale parlameters udtalelser om grøn- og hvidbøger og forslag til retsakter. Disse initiativer vil forbedre parlamenternes (herunder fagudvalgenes) muligheder for indflydelse.

Som nævnt under pkt. 5.2.1. orienterer regeringen Europaudvalget på et tidligere tidspunkt end tidligere. Denne orientering sker mundtligt i udvalgets møde, hvor der under punktet "Siden sidst" gives en orientering om væsentlige nye forslag samt om den seneste behandling (i Rådet og Europa-Parlamentet) af andre væsentlige forslag. Det kan overvejes i Europaudvalgets Underudvalg i samarbejde med fagudvalgene, hvordan fagudvalgene delagtiggøres i denne information.

5.2.4. Grundigere behandling af store EU-sager

Baggrund og synspunkter fra konferencen:

Grundlovens § 41 foreskriver, at lovforslag, før de kan vedtages, skal gennemgå tre behandlinger i Folketinget. Denne procedureregel, der suppleres af forretningsordenens regler om udvalgsbehandling med mulighed for afholdelse af høringer, modtagelse af deputationer m.v., er med til at sikre, at der gives mulighed for en grundig behandling af lovforslag.

På EU-området giver Folketinget sin tilslutning til retsregler m.v., der kan være af stor betydning for det danske samfund, uden tilsvarende procedurer.

Det blev drøftet, om der f.eks. i Folketingets forretningsorden skulle indarbejdes nye procedureregler om f.eks. ret/pligt til at behandle sager i Folketingssalen og fagudvalgene.

Derudover fremhævedes den eksisterende mulighed for at behandle store vigtige EU-spørgsmål i Salen, jf. forretningsordenens § 19, stk. 6.

Ad dagsordenens pkt. 4

09. november 2006

Ref. 06-001403-3

Notat

Orientering om justeringer af reglerne for adgangen til udvalgenes skriftlige materiale

På et møde den 8. november 2006 besluttede Præsidiets at forelægge Udvalget for Forretningsordenen en række mindre justeringer af reglerne om adgangen til folketingsudvalgenes skriftlige materiale¹, og dermed bringe reglerne i overensstemmelse med den praksis, der har udviklet sig gennem årene.

Ændringerne indebærer:

- at henvendelser fra enkeltpersoner, vil blive behandlet på tilsvarende vis som henvendelser fra foreninger og organisationer. Det betyder, at de som udgangspunkt er offentlige, men at de, såfremt de indeholder oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, vil blive omdelt som interne eller fortrolige dokumenter. Dermed vil reglerne være i overensstemmelse med den praksis, der har været fulgt siden 1996.
- at udvalg kan give ministre adgang til fortrolige bilag
- at meddelelser til udvalg fra udvalgsformanden eller – sekretæren gøres offentlige, medmindre de er af intern karakter og endelig
- at henvisningerne til FTU ændres til Tingdok.

At et dokument er offentligt indebærer, at det lægges ud på Folketingets hjemmeside, at man kan abonnere på det hos Schulz, og at Folketingets Oplysning sender materialet ud til interesserede.

---

¹ Regler om adgang til folketingsudvalgenes skriftlige materiale og om adgang til oplysninger i Folketingets udvalgsaktudvalgsdatabase (FTU) vedtaget af Udvalget for Forretningsordenen i 1991 med senere ændringer besluttet af Præsidiets i 1995 og 1998 (jf. § 44, stk. 1 i FFO)

At et dokument er internt indebærer, at følgende har adgang til materialet: Folketingsmedlemmer, medlemssekretærer, ministre, ansatte i Folketingets administration og i gruppesekretariater. Materialet lægges ikke ud på Folketingets hjemmeside. Efter reglerne er alle meddelelser underskrevet af udvalgets formand eller sekretær interne, men i praksis er de fleste meddelelser blevet omdelt som offentlige.

Hvis et dokument er fortroligt, har kun medlemmer af det pågældende udvalg og stedfortrædere for disse samt ansatte i Folketingets administration, der er beskæftiget med sekretariatsbetjening af eller har andre tjenstlige opgaver i forbindelse med udvalget, adgang til disse bilag. I praksis er fortrolige bilag som hovedregel dog også blevet sendt til den relevante minister. Hovedparten af de bilag, som omdeles fortroligt i udvalgene, har den pågældende minister som afsender, hvilket er en del af forklaringen herpå.

Ad. dagsordenens punkt 7

Temaer for seminarer for medlemmer af parlamenterne i Norden og Baltikum

De nordiske og baltiske parlamentsformænd har med Nordisk Råds Præsidium drøftet processen for fremtidige seminarer og temakonferencer for medlemmer af parlamenterne i Norden og Baltikum.

For Parlamentsformændene og for Nordisk Råds Præsidium er det væsentligt, at temaerne for sådanne arrangementer udspringer af fagligt-politiske behov i såvel de nationale fagudvalg som i Nordisk Råds og Baltisk Forsamlings fagudvalg.

Der kan blive tale om 2-3 seminarer over afgrænsede temaer pr. år, en deltagerkreds begrænset til ca. 4 fra hvert af de 8 parlamenter og tilsvarende fra Nordisk Råd og Baltisk Forsamling. Nordisk Råd står for fællesudgifter til talere, tolkning etc., mens parlamenterne betaler deres egne medlemmers rejse- og opholdsudgifter.

Forslaget om fælles seminarer har tidligere været forelagt fagudvalgene i Folketinget. Resultatet heraf var, at Skatteudvalget og Indfødsretsudvalget udtrykte ønske om, at emner inden for disse udvalgs sagsområder kunne indgå som tema.

I december 2006 vil Nordisk Råds Sekretariat i samarbejde med formanden og direktøren udarbejde et forslag til en liste over temaer og videregive disse forslag til parlamentsformændene og Nordisk Råds Præsidium. Samtidig vil Nordisk Råds Sekretariat sammen med Folketingets direktør udarbejde forslag til, hvordan konferencerne skal tilrettelægges, herunder hvordan fagudvalgene inddrages i forberedelsen.

Er der yderligere ønsker fra Folketingets fagudvalg til emner, der kunne være nyttige at drøfte med nordiske og baltiske kolleger, bedes temaer indgivet til Formands- og Ledelsessekretariatet senest den 15. december 2006.

Nordisk Råd har flere gange gennem årene inviteret repræsentanter for parlamenterne til at deltage i seminarer og høringer over temaer, Rådet har haft på dagsordenen. Det vil Nordisk Råd også gøre fremover, lige som Rådets fagudvalg også fortsat vil tage initiativer til kontakter med de aktuelle fagudvalg i forbindelse med Nordisk Råds møder i de enkelte lande.